

H. Sk.

"The Mathematical Practitioners of Tudor and Stuart England", E. G. R. Taylor, Cambridge 1954 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 4/4, 740-741

1959

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

zenia scen figuralnych oraz różnych przedmiotów. Pewna część tych tabliczek przedstawia postacie górników przy pracy oraz wizerunki pieców. Autor przytacza sądy poprzednich badaczy na temat owych rysunków. Jedni bowiem uważali je za greckie piece hutnicze (A. Milchhöfer, A. Furtwängler), inni za piece garncarskie (O. Rayet).

Rozstrząsanie dotychczasowych wiadomości na temat konstrukcji greckich pieców garncarskich i hutniczych oraz porównywanie obydwu hipotez skłania autora do uznania pieców wyobrażonych na tabliczkach z Koryntu za piece garncarskie.

S. M.

Aleksander Krawczuk, *Wybór źródeł pisanych do dziejów górnictwa i metalurgii świata antycznego*. Część I, *Cynk i mosiądz*. Prace Zakładu Archeologii Antycznej IHKM PAN pod red. Kazimierza Majewskiego i Tadeusza Zawadzkiego, zes. 1. Warszawa 1957, s. 52. (wydawnictwo powielane).

Część pierwsza szerzej zakrojonych badań A. Krawczuka nad źródłami dotyczącymi starożytnego górnictwa i metalurgii przynosi nowe wiadomości o technice produkcji cynku i mosiądzu. Autor wskazuje na ważność bogatej greckiej terminologii metalurgicznej i wtórnych źródeł pisanych (np. traktaty farmaceutyczne, geograficzne) wobec zaginięcia najważniejszych pozycji starożytnej literatury z zakresu górnictwa i hutnictwa głównie okresu hellenistycznego.

Analiza zachowanych źródeł, ustalenie ich współzależności i filiacji daje interesujące wyniki nie tylko z punktu widzenia heurystyki, ale może też wnieść ciekawe hipotezy dotyczące się samego tematu badań (np. poziom techniki metalurgicznej w danym okresie czasu, początki produkcji mosiądzu itp.).

Zestawienie źródeł antycznych dotyczących cynku i mosiądzu (stosunkowo bogatszych niż dla innych metali) z późniejszymi takimi źródłami z okresu średniowiecza i Odrodzenia ma na celu porównanie postępu metalurgii i ustalenie etapów jej rozwoju w ciągu dziejów.

S. M.

E. G. R. Taylor, *The Mathematical Practitioners of Tudor and Stuart England*. Cambridge 1954, s. 443.

Książka E. G. R. Taylora *Matematyka praktyczna i jej przedstawiciele w Anglii w okresie Tudorów i Stuartów* jest bardzo wyczerpującym i solidnym studium, które stara się objąć wszystkie dziedziny, gdzie matematyka stosowana gra główną rolę.

Omawiane dzieło jest podzielone na trzy części: część pierwsza, opisowa, liczy 162 s.; część druga, poświęcona przedstawicielom ("practitioners"), obejmuje krótkie charakterystyki 583 uczonych, przedstawicieli matematyki prak-

tycznej okresu, który autorka analizuje (liczy stron 142); część trzecia dzieła liczy 124 strony i obejmuje 628 tytułów prac — książek, artykułów, sprawozdań, z krótką charakterystyką każdego z nich.

Na końcu książki umieszczona jest tabela, pochodząca z 1570 r., która obrazuje podział na grupy zagadnień należących do „nauk i kunsztów matematycznych”. Widać tam, jakie miejsce współcześni wyznaczali geometrii praktycznej wśród innych kunsztów matematycznych i jakie były powiązania czy ewentualnie podporządkowania poszczególnych „kunsztów”.

H. Sk.

The Royal Institution of Chartered Surveyors. *Five centuries of maps and map-making*. London 1953, s. 127.

Katalog *Pięć wieków map i tworzenie mapy* obejmuje mapy wydawane przez ten okres czasu w Wielkiej Brytanii. Zdaniem autorów katalogu jest on najbardziej kompletny, jaki dotychczas się ukazał. Obejmuje 999 pozycji, od 1504 roku poczynając, kończąc na mapach wydanych w 1953 r. Każda pozycja opatrzona jest krótką charakterystyką, tak że nie jest to „suchy” katalog, ale rodzaj przewodnika.

H. Sk.

G. R. Crone, *Map and their makers and the introduction to the history of cartography*. London 1953, s. 181.

Praca Crone'a *Mapy i ich twórcy* jest książką typu popularnonaukowego, lecz w najlepszym tego słowa znaczeniu. Jak twierdzą recenzje, nigdy przedtem, w żadnym języku nie napisano o historii map tak przejrzystej książki.

Sam autor we wstępie pisze, że głównym celem, jaki sobie postawił, było zachowanie równowagi podczas przedstawiania różnych aspektów mapy, która równie dobrze może być sprawozdaniem naukowym, dokumentem historycznym, narzędziem badawczym czy dziełem sztuki. Podkreśla, że przy zachowaniu równowagi w przedstawieniu różnych elementów chodziło mu o naszkicowanie ewolucji postępu kartograficznego. Dlatego zagadnienia swoje ułożył nie według podziału na kraje czy okresy, lecz równoległe do ewolucji postępu kartograficznego.

H. Sk.

Erich Schwing. *Welt und Werkstatt des Forschers*. Franc Steiner Verlag, Wiesbaden 1957, s. 305.

Podziwiając wspaniałe osiągnięcia techniki, stojąc w obliczu wielkich odkryć naukowych, zadajemy sobie pytanie, kim są ci ludzie, którzy tego dokonali, co pozwala im przezwyciężyć niezliczone trudności, co jest pobudką